

UCHWAŁA NR LII/904/2023
RADY MIEJSKIEJ W DĄBROWIE GÓRNICZEJ

z dnia 8 lutego 2023 r.

**w sprawie przyjęcia do realizacji Powiatowego Programu Promocji Zatrudnienia i Aktywizacji
Lokalnego Rynku Pracy na lata 2023-2027**

Na podstawie art. 12 pkt 9c, w związku z art. 92 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (tekst jedn. Dz. U. z 2022 r. poz. 1526) oraz art. 9 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (tekst jedn. Dz. U. z 2022 r. poz. 690, z późn. zm.) na wniosek Prezydenta Miasta

Rada Miejska w Dąbrowie Górniczej
uchwała:

§ 1. Przyjąć do realizacji „Powiatowy Program Promocji Zatrudnienia i Aktywizacji Lokalnego Rynku Pracy na lata 2023-2027” stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierzyć Prezydentowi Miasta.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady
Miejskiej w Dąbrowie
Górniczej

Agnieszka Pasternak

Załącznik do uchwały Nr LII/904/2023
Rady Miejskiej w Dąbrowie Górniczej
z dnia 8 lutego 2023 r.

POWIATOWY PROGRAM PROMOCJI ZATRUDNIENIA I AKTYWIZACJI LOKALNEGO RYNKU PRACY NA LATA 2023 - 2027

SPIS TREŚCI

1. WSTĘP	2
2. DIAGNOZA SYTUACJI NA DĄBROWSKIM RYNKU PRACY	5
2.1. ANALIZA ZMIAN ZACHODZĄCYCH NA DĄBROWSKIM RYNKU PRACY	7
2.2. STRUKTURA DĄBROWSKIEGO BEZROBOCIA	15
2.3. DZIAŁANIA DĄBROWSKIEGO URZĘDU PRACY NA RZECZ ZWIĘKSZANIA AKTYWNOŚCI ZAWODOWEJ	22
2.4. AKTYWNE FORMY PRZECIWDZIAŁANIA BEZROBOCIU	23
3. NISKI WSKAŹNIK AKTYWNOŚCI ZAWODOWEJ I INNE WYZWANIA ZWIĄZANE Z TRANSFORMACJĄ REGIONU W POLITYCE LOKALNEGO RYNKU PRACY	24
4. ANALIZA SWOT DĄBROWSKIEGO RYNKU PRACY	26
5. CELE, DZIAŁANIA, WSKAŹNIKI I ŹRÓDŁA FINANSOWANIA	28
6. MONITORING REALIZACJI PROGRAMU	36

1. WSTĘP

Opracowanie i realizacja programu promocji zatrudnienia oraz aktywizacji lokalnego rynku pracy jest zadaniem samorządu powiatu, wynikającym z art. 9 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (tekst jedn. Dz.U. z 2022 r. poz. 690, z późn. zm.), zgodnie z którym program stanowi część strategii rozwiązywania problemów społecznych dedykowaną zagadnieniom rynku pracy i aktywizacji zawodowej.

Dokumenty planistyczne, z którymi spójny jest Program:

1. *Strategia „Europa 2020”*: priorytet 3 - Rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu, czyli wspieranie gospodarki z wysokim poziomem zatrudnienia i zapewniającej spójność gospodarczą, społeczną i terytorialną, cel strategiczny - zatrudnienie na poziomie 75% wśród osób w wieku 20 - 64 lata;
2. *Agenda na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030*: cel 8 - Wzrost gospodarczy i godna praca;
3. *Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju „Polska 2030”*: cel 6 - Rozwój kapitału ludzkiego poprzez wzrost zatrudnienia i stworzenie „workfare state” (państwa zachęcającego do pracy);
4. *Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2030*: cel 3 - Wzrost i poprawa wykorzystania potencjału kapitału ludzkiego na rynku pracy;
5. *Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)*: kierunek interwencji 4 - Rynek pracy zapewniający wykorzystanie potencjału zasobów ludzkich dla rozwoju Polski;
6. *Strategia Produktywności 2030*: Obszar II. Praca i kapitał ludzki: (a) Szybki rozwój praktycznego kształcenia przez całe życie, (b) Przygotowanie kompetentnych kadr na potrzeby scyfryzowanej gospodarki;
7. *Program Operacyjny Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021 - 2027* (projekt przyjęty przez Radę Ministrów z dn. 11 marca 2022 r.): priorytet I - Lepsze polityki dla rozwoju społecznego, cel szczegółowy A - Poprawa dostępu do zatrudnienia i działań aktywizujących dla wszystkich osób poszukujących pracy, w szczególności osób młodych, zwłaszcza poprzez wdrażanie gwarancji dla młodzieży, długotrwale bezrobotnych oraz grup

- znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy, jak również dla osób biernych zawodowo, a także poprzez promowanie samozatrudnienia i ekonomii społecznej, cel szczegółowy B - Modernizacja instytucji i służb rynków pracy celem oceny i przewidywania zapotrzebowania na umiejętności oraz zapewnienia terminowej i odpowiednio dopasowanej pomocy i wsparcia na rzecz dostosowania umiejętności i kwalifikacji zawodowych do potrzeb rynku pracy oraz na rzecz przepływów i mobilności na rynku pracy;
8. *Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030” Zielone Śląskie*: cel strategiczny A - Województwo śląskie regionem odpowiedzialnej transformacji gospodarczej, cel strategiczny B - Województwo śląskie regionem przyjaznym dla mieszkańca w zakresie m.in. rozwoju sektora srebrnej gospodarki, wsparcia przekwalifikowania zawodowego osób objętych procesem transformacji, cel strategiczny D - Województwo śląskie regionem sprawnie zarządzanym w zakresie m.in. zapewnienia wysokiej jakości usług publicznych, promocji śląskiego rynku pracy i rozwoju e-usług publicznych;
9. *Strategia Polityki Społecznej Województwa Śląskiego na lata 2020 - 2030*: kierunek działania 4.2 - Wspieranie aktywności zawodowej i przeciwdziałanie bezrobociu;
10. Program *Fundusze Europejskie dla Śląskiego 2021 – 2027* (wersja 1.1 SFC po opinii IK UP - uchwała nr 1918369/VI/2022 z dnia 24 października 2022 r.): priorytet V – Fundusze Europejskie dla rynku pracy, cel szczegółowy ESO4.1. - Poprawa dostępu do zatrudnienia i działań aktywizujących dla wszystkich osób poszukujących pracy – w szczególności osób młodych, zwłaszcza poprzez wdrażanie gwarancji dla młodzieży - dla osób długotrwale bezrobotnych oraz grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy, jak również dla osób biernych zawodowo, a także poprzez promowanie samozatrudnienia i ekonomii społecznej (EFS+), cel szczegółowy ESO4.2. - Modernizacja instytucji i służb rynków pracy celem oceny i przewidywania zapotrzebowania na umiejętności oraz zapewnienia terminowej i odpowiednio dopasowanej pomocy i wsparcia na rzecz dostosowania umiejętności i kwalifikacji zawodowych do potrzeb rynku pracy oraz na rzecz przepływów i mobilności na rynku pracy (EFS+);
11. *Strategia Rozwoju Miasta: Dąbrowa Górnicza 2030*: cel strategiczny 1 - Miasto, w którym każda osoba ma możliwość uczestniczenia w życiu społecznym i zawodowym oraz ma łatwy

dostęp do usług publicznych, cel operacyjny 1.7 - Mieszkańcy Dąbrowy Górniczej aktywni zawodowo, cel operacyjny 2.6 - Kompetentne i dobrze wykwalifikowane kadry dla gospodarki, cel operacyjny 3.4 - Sprawna i dostępna administracja;

Problematyka społeczno - ekonomiczna związana z bezrobociem jest dość złożona i tym samym wymaga znajomości oraz ciągłej analizy wielu obszarów. Dlatego, bardzo ważne jest, aby działania podejmowane na rzecz zwiększania aktywności zawodowej mieszkańców oraz przeciwdziałania bezrobociu były dobrze zaplanowane i uporządkowane. Powinny one uwzględniać problemy oraz specyfikę lokalnego rynku pracy, a także być na bieżąco dostosowywane do aktualnie panującej sytuacji w obrębie naszego Miasta. Powinny koncentrować się na obszarach priorytetowych tak, aby w ostateczności przyczynić się do osiągnięcia zidentyfikowanego celu strategicznego.

Zgodnie z zasadami wdrażania *Strategii Rozwoju Miasta: Dąbrowa Górnicza 2030 Powiatowy Program Promocji Zatrudnienia i Aktywizacji Lokalnego Rynku Pracy na lata 2023 - 2027* stanowiący część *Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Dąbrowa Górnicza na lata 2023 - 2027* jest dokumentem wykonawczym o randze dokumentu dziedzinowego. Zagadnienia związane z promocją zatrudnienia i aktywizacją lokalnego rynku pracy w latach 2021-2022 były usystematyzowane w *Powiatowym Programie Promocji Zatrudnienia i Aktywizacji Lokalnego Rynku Pracy na lata 2021 - 2022*, w ramach którego założono poprawę o 10% w 5 kluczowych obszarach:

1. Liczba osób bezrobotnych objętych pośrednictwem pracy,
2. Efektywność zatrudnieniowa pośrednictwa pracy,
3. Liczba osób objętych poradnictwem zawodowym,
4. Liczba osób bezrobotnych objętych pracami interwencyjnymi,
5. Procent klientów zadowolonych z usług dąbrowskiego Urzędu Pracy spośród poddanych ankietowym badaniom satysfakcji klienta.

Na 3 miesiące przed zakończeniem realizacji *Powiatowego Programu Promocji Zatrudnienia i Aktywizacji Lokalnego Rynku Pracy na lata 2021-2022* osiągnięto poprawę we wszystkich 5 obszarach:

1. Liczba osób bezrobotnych objętych pośrednictwem pracy - liczona jako średnia arytmetyczna za okres I 2021 - IX 2022 w stosunku do wartości osiągniętej w 2020 roku wzrosła o 683 osoby, tj. o 73,13%,
2. Efektywność zatrudnieniowa pośrednictwa pracy - liczona jako średnia arytmetyczna za okres I 2021 - IX 2022 w stosunku do wartości osiągniętej w 2020 roku wzrosła o 281,88%,
3. Liczba osób objętych poradnictwem zawodowym - liczona jako średnia arytmetyczna za okres I 2021 - IX 2022 w stosunku do wartości osiągniętej w 2020 roku wzrosła o 1 149 osób, tj. o 152,79%,
4. Liczba osób bezrobotnych objętych pracami interwencyjnymi - liczona jako średnia arytmetyczna za okres I 2021 - IX 2022 w stosunku do wartości osiągniętej w 2020 roku wzrosła o 1 osobę, tj. 0,65%,
5. Procent klientów zadowolonych z usług dąbrowskiego Urzędu Pracy spośród poddanych ankiетowym badaniom satysfakcji klienta – w badaniu przeprowadzonym za okres I - IX 2022 w stosunku do badania za 2021 rok wzrósł o 3,89%.¹

2. DIAGNOZA SYTUACJI NA DĄBROWSKIM RYNKU PRACY

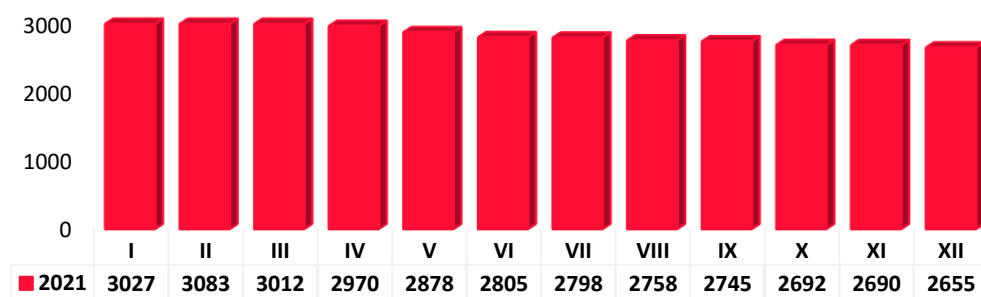
W diagnozie skoncentrowano się na analizie sytuacji na lokalnym rynku pracy oraz działaniach aktywizacyjnych podejmowanych przez Powiatowy Urząd Pracy w Dąbrowie Górniczej.

Świadomie zrezygnowano z ogólnej diagnozy sytuacji demograficznej, społecznej i gospodarczej miasta, która została przeprowadzona w ramach prac nad *Strategią Rozwoju Miasta: Dąbrowa Górnicza 2030* i *Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Dąbrowa Górnicza na lata 2023 - 2027*.

¹ Badanie satysfakcji klienta prowadzone jest wg jednolitej metodologii od 2021 roku dlatego też, w odniesieniu do niniejszego wskaźnika nie było możliwości porównania danych do 2020 roku.

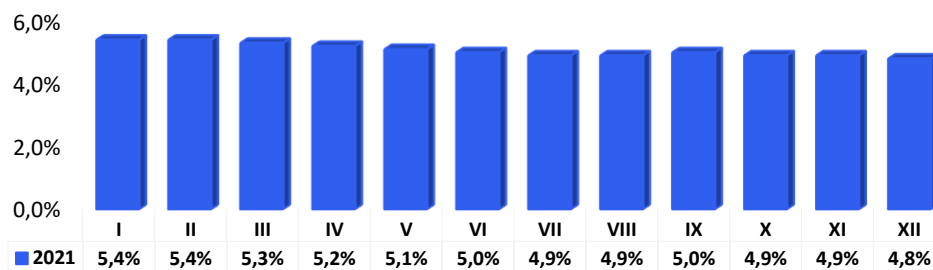
Według stanu na 31 XII 2021 roku liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy w Dąbrowie Górniczej wynosiła 2 655, w tym 1 390 kobiet (52,35% ogółu bezrobotnych). W porównaniu z analogicznym okresem 2020 roku (2 860) liczba osób bezrobotnych zmniejszyła się o 205, w tym o 133 kobiety. Dane przedstawione na poniższym wykresie obrazują zaobserwowany spadek liczby osób bezrobotnych na przestrzeni 12 miesięcy, z lekkim odbiciem w II 2021 roku.

DYNAMIKA BEZROBOCIA W DĄBROWIE GÓRNICZEJ

Zgodnie z ogólnym spadkiem liczby bezrobotnych odnotowanym w statystyce rynku pracy za rok 2021, wartość stopy bezrobocia również się zmniejszyła. Stopa bezrobocia w XII 2021 roku w mieście Dąbrowa Górnicza wynosiła 4,8%, co oznacza spadek o 0,1 p.p. w stosunku do XI 2021 roku, a w zestawieniu z XII 2020 roku spadek o 0,3 p.p. Osiągnięta wartość była o 0,6 p.p. wyższa niż średnia dla województwa śląskiego (4,2%) i o 0,6 p.p. niższa niż średnia dla całego kraju (5,4%). Analizując dane z roku poprzedniego zaobserwować można trend spadkowy w obszarze bezrobocia rejestrowanego w ujęciu miesiąc do miesiąca. Jest to sytuacja zupełnie odmienna niż ta, którą można było zaobserwować w roku 2020. W skali całego roku różnica wartości stopy bezrobocia pomiędzy pierwszym i ostatnim miesiącem 2021 roku wyniosła 0,6 p.p.

STOPA BEZROBOCIA W DĄBROWIE GÓRNICZEJ W UJĘCIU MIESIĘCZNYM DLA 2021 ROKU

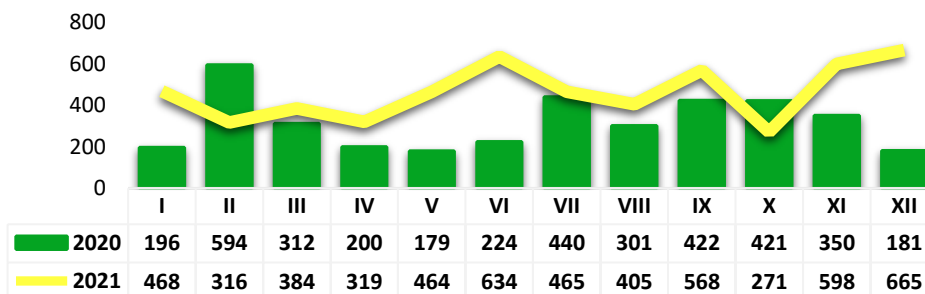
2.1. ANALIZA ZMIAN ZACHODZĄCYCH NA DĄBROWSKIM RYNKU PRACY

Porównaniu poddane zostały te dane, które wykazują największe sprzężenie ze wskaźnikami makroekonomicznymi i które należy uznać za najbardziej wymierne i obrazowe dla opisanego sytuacji i zmian na lokalnym rynku pracy:

Liczba krajowych ofert pracy zgłoszonych do Urzędu Pracy

W 2021 roku do dąbrowskiego Urzędu Pracy zgłoszono 4 950 niesubsydiowanych ofert pracy, o 1 207 ofert więcej niż w analogicznym okresie roku 2020 (3 743 oferty). Najwięcej ofert pracy zgłoszono w zawodach i specjalnościach: *pozostali robotnicy wykonujący prace proste w przemyśle* (68), *sprzedawca* (56), *pozostali pracownicy obsługi biurowej* (56), *technik prac biurowych* (51), *robotnik gospodarczy* (46), *sprzątaczką biurową* (39), *pomocniczy robotnik budowlany* (35), *magazynier* (33), *pomoc kuchenna* (29), *monter konstrukcji stalowych* (22), *elektryk* (22), *fryzjer* (21), *ślusarz* (20), *spawacz* (20).

PORÓWNIANIE LICZBY KRAJOWYCH OFERT PRACY ZGŁOSZONYCH DO PUP W LATACH 2020 - 2021

Prognoza zapotrzebowania na zawody na lokalnym rynku pracy

Badanie struktury popytu na zasoby siły roboczej, w tym w szczególności prognozy zapotrzebowania na zawody jest ważnym elementem analizy lokalnego rynku pracy. W tym obszarze najbardziej wiarygodnym źródłem są dane pochodzące z badań w ramach metodologii barometru zawodów.

Barometr zawodów powstaje w toku dyskusji prowadzonej przez ekspertów z dziedziny rynku pracy, tj. pracowników urzędów pracy, agencji zatrudnienia, ochotniczych hufców pracy, izb rzemiosła oraz biur karier. Jest to jednoroczna prognoza zapotrzebowania na pracowników w powiatach. Badanie pokazuje, w jakich zawodach będą mniejsze, a w jakich większe szanse na pracę w nadchodzącym roku.

Analizie poddawane są poszczególne zawody, które przyporządkowane zostają do jednej z trzech kategorii:

- zawodów deficytowych, w których pracownicy są najbardziej poszukiwani,
- zawodów zrównoważonych, w których podaż i popyt są na podobnym poziomie,
- zawodów nadwyżkowych, w przypadku, których występuje niewielka ilość ofert pracy.

W Dąbrowie Górniczej w prognozie na 2022 rok wskazane zostały następujące zawody:

Zawody deficytowe: analitycy; testerzy i operatorzy systemów teleinformatycznych; asystenci w edukacji; betoniarze i zbrojarze, cieśle i stolarze budowlani; dekarze i blacharze budowlani; elektrycy; elektromechanicy i elektromonterzy; fizjoterapeuci i masażyści; fryzjerzy; inżynierowie budownictwa; inżynierowie mechanicy; kierowcy samochodów ciężarowych i ciągników siodłowych; kierownicy budowy; lekarze; magazynierzy; mechanicy maszyn i urządzeń; murarze i tynkarze; nauczyciele języków obcych i lektorzy; nauczyciele nauczania początkowego oraz przedmiotów ogólnokształcących; nauczyciele szkół specjalnych i oddziałów integracyjnych; operatorzy i mechanicy sprzętu do robót ziemnych; operatorzy maszyn do produkcji wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych; pielęgniarki i położne; pracownicy ds. budownictwa drogowego i kolejowego; pracownicy fizyczni w produkcji i pracach prostych;

pracownicy robót wykończeniowych w budownictwie; psycholodzy i psychoterapeuci; robotnicy budowlani; spawacze; specjaliści ds. organizacji produkcji; specjaliści elektroniki, automatyki i robotyki; sprzedawcy i kasjerzy; szefowie kuchni; technicy budownictwa; technicy mechanicy; wychowawcy w placówkach oświatowych i opiekuńczych.

Zawody zrównoważone: administratorzy stron internetowych; agenci ubezpieczeniowi; animatorzy kultury i organizatorzy imprez; architekci i urbaniści; architekci krajobrazu; archiwiści i muzealnicy; bibliotekoznawcy; bibliotekarze i specjaliści informacji naukowej; biolodzy; biotechnolodzy i diagności laboratoryjni; blacharze i lakiernicy samochodowi; brukarze; cukiernicy; dentyści; diagności samochodowi; dziennikarze i redaktorzy; ekonomiści; farmaceuci; filolodzy i tłumacze; filozofowie; historycy; politolodzy i kulturoznawcy; floryści; fotografowie; geodeci i kartografowie; gospodarze obiektów; portierzy; woźni i dozorcy; graficy komputerowi; inspektorzy nadzoru budowlanego; instruktorzy nauki jazdy; instruktorzy rekreacji i sportu; inżynierowie elektrycy i energetycy inżynierii środowiska; kamieniarze; kelnerzy i barmani; kierowcy autobusów i samochodów osobowych; kierownicy ds. logistyki, produkcji, usług, zarządzania i obsługi biznesu; kierownicy sprzedaży; kierownicy w instytucjach społecznych i kultury; kosmetyczki; krawcy i pracownicy produkcji odzieży; kucharze; lakiernicy; listonosze i kurierzy; logopedzi i audiofonolodzy; maszyniści; mechanicy pojazdów samochodowych; monterzy elektroniki; monterzy konstrukcji metalowych; monterzy okien i szklarze; nauczyciele praktycznej nauki zawodu i przedmiotów zawodowych; nauczyciele przedszkoli; ogrodnicy i sadownicy; operatorzy aparatury medycznej oraz maszyn rolniczych i ogrodniczych; operatorzy obrabiarek skrawających i urządzeń dźwigowo - transportowych; opiekunki dziecięce; opiekunowie osoby starszej lub niepełnosprawnej; optycy i pracownicy wytwarzający protezy; pedagodzy; piekarze; plastycy; dekoratorzy wnętrz i konserwatorzy zabytków; pomoce kuchenne; pomoce w gospodarstwie domowym; pozostali specjaliści edukacji; pracownicy administracyjni i biurowi; pracownicy biur podróży i obsługi turystycznej; pracownicy ds. jakości; ochrony środowiska i BHP; ds. rachunkowości i księgowości; ds. techniki dentystycznej; pracownicy myjni, pralni i prasowni, obsługi ruchu lotniczego i ruchu szynowego; pracownicy ochrony fizycznej; pracownicy poczty; pracownicy poligraficzni, przetwórstwa metali oraz

przetwórstwa spożywczego; pracownicy służb mundurowych; pracownicy socjalni; sprzedaży internetowej; pracownicy telefonicznej i elektronicznej obsługi klienta; ankieterzy; teleankieterzy; pracownicy usług pogrzebowych; pracownicy zajmujący się zwierzętami; prawnicy; projektanci i administratorzy baz danych; programiści; projektanci wzornictwa przemysłowego i operatorzy CAD; przedstawiciele handlowi; przetwórcy mięsa i ryb; ratownicy medyczni; recepcjoniści i rejestratorzy; robotnicy obróbki drewna i stolarze; samodzielni księgowi; sekretarki i asystenci; socjolodzy i specjaliści ds. badań społeczno – ekonomicznych; specjaliści ds. administracji publicznej, ds. finansowych, ds. PR, reklamy, marketingu i sprzedaży; specjaliści ds. rynku nieruchomości; specjaliści ds. zarządzania zasobami ludzkimi i rekrutacji; specjaliści technologii żywności i żywienia; specjaliści telekomunikacji; spedytorzy i logistycy; sprzątaczk i pokojowe; ślusarze; technicy informatycy; weterynarze; windykatorzy; zaopatrzeniowcy i dostawcy.

Zawody nadwyżkowe: na rok 2022 nie prognozuje się zawodów nadwyżkowych.

Jak wynika z raportu końcowego *Badania popytu na pracę w Dąbrowie Górniczej* badani przedsiębiorcy dobrze oceniają sytuację ekonomiczną reprezentowanych przez siebie firm. Wielu z nich przewiduje, że sytuacja ta w kolejnych dwóch latach nie ulegnie zmianie.

Większość badanych pracodawców nie zatrudniała w ciągu ostatniego roku nowych pracowników. Grupa pracowników, którzy zostali zatrudnieni w dąbrowskich przedsiębiorstwach w ostatnim roku, obejmuje: specjalistów, robotników przemysłowych i rzemieślników oraz pracowników usług i sprzedawców.

Ankietowani przedsiębiorcy w większości nie planują poszukiwania pracowników w ciągu nadchodzących 12 miesięcy. Ci, którzy zamierzają to robić, najczęściej uzasadniali swoją decyzję brakiem osób o odpowiednich kwalifikacjach wśród obecnie zatrudnionych.

Najistotniejszymi cechami pracowników z punktu widzenia lokalnych pracodawców jest doświadczenie zawodowe oraz posiadane uprawnienia i kwalifikacje. Natomiast kluczowymi

kompetencjami oczekiwanymi przez pracodawców są: pracowitość, odpowiedzialność, motywacja do pracy oraz sumienność i dokładność.

Tylko nieliczni przedsiębiorcy planują zatrudniać absolwentów szkół ponadpodstawowych z terenu powiatu. Zamiary te dotyczą obsadzenia następujących stanowisk: brukarzy i pomocników, handlowców, magazynierów, kucharzy, operatorów suwnicy, techników instalatorów, elektryków i automatyków.

W co dziesiątym badanym przedsiębiorstwie w minionym roku zwalniano pracowników. Zwolnienia potwierdzili wyłącznie przedstawiciele sektora prywatnego. Z badania wynika, że zwolnienia te następowały najczęściej z winy pracownika m.in. braku chęci do pracy, zaangażowania i motywacji.

Ponad połowa ankietowanych przyznała, że pandemia Covid - 19 nie miała wpływu na kondycję ich firm. Ci, którzy odczuli oddziaływanie pandemii, wskazali na następujące negatywne skutki: zmniejszenie liczby klientów oraz utratę rynków zbytu.

Większość pracodawców nie odczuwa wpływu sytuacji na świecie, w tym wojny w Ukrainie, na kondycję swojej firmy. Niemniej jednak, tam gdzie jest dostrzegalna, dotyczy przede wszystkim wzrostu kosztów.

Wielu przedsiębiorców nie ma problemu z obsadzeniem wolnych wakatów. Trudności deklarował co dziesiąty pracodawca, dotyczą one w szczególności zatrudniania: elektryków, kierowców, cieśli, akustyków, automatyków, blacharzy, brukarzy i pomocników, dekarzy, diagnostów samochodowych, kelnerów, mechaników, monterów sieci wodno - kanalizacyjnych, nauczycieli wychowania przedszkolnego, operatorów dźwigów, operatorów koparek, pracowników produkcji, psychoterapeutów, ślusarzy oraz techników instalatorów.

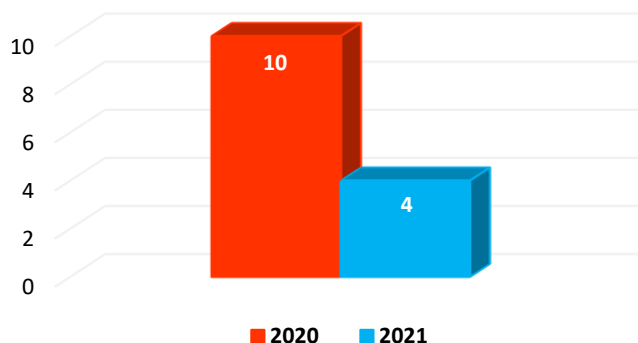
Powodem, dla którego kandydaci do pracy w lokalnych podmiotach nie są akceptowani podczas rekrutacji, jest brak chęci i motywacji do pracy.

Badani pracodawcy uważają, że w ciągu najbliższych dwóch lat poziom zatrudnienia w firmie nie zmieni się. Tym samym większość ankietowanych nie planuje zwolnień pracowników. Tylko co piąty badany pracodawca potwierdził współpracę z Powiatowym Urzędem Pracy w Dąbrowie Górniczej.²

Liczba osób przewidzianych do zwolnienia z przyczyn dotyczących zakładu pracy

W 2021 roku Powiatowy Urząd Pracy w Dąbrowie Górniczej przyjął zgłoszenia od 4 zakładów pracy działających na terenie miasta Dąbrowa Górnicza, które planowały dokonać zwolnień z przyczyn nie dotyczących pracowników. Zakłady pracy, które zgłosiły zamiar przeprowadzenia zwolnień grupowych to: *Ficomirrors Polska Sp. z o.o.* (152 osoby), *Consensus Company Sp. z o.o.* (74 osoby), *Poczta Polska SA* (12 osób), oraz *Hutnicze Przedsiębiorstwo Remontowe Dąbrowa Górnicza Sp. z o.o.* (11 osób).

LICZBA ZAKŁADÓW PRACY ZGŁASZAJĄCYCH ZWOLENIENIA GRUPOWE W LATACH 2020 - 2021

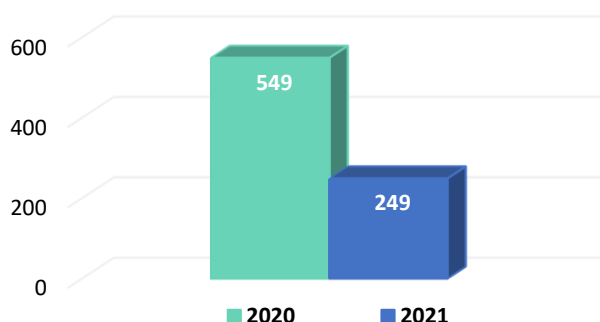

Redukcja zatrudnienia miała objąć 249 pracowników. Najwięcej osób planowano zwolnić grupowo w II 2021 roku (74 osoby) przez *Consensus Company Sp. z o.o.* oraz w X 2021 roku

² *Badanie popytu na pracę w Dąbrowie Górniczej* - raport końcowy z 2022 roku opracowany przez Grupę BST, str. 37 - 38.

(152 osoby) przez *Ficomirrors Polska Sp. z o.o.* W efekcie końcowym rzeczywiste zwolnienia dotknęły 42 osoby: w II 2021 roku (31 osób) w ramach zgłoszenia dokonanego w IX 2020 roku przez *Przedsiębiorstwo Wielobranżowe Trans - Quadro Sp. z o.o.* oraz w XI 2021 roku (11 osób) przez *Hutnicze Przedsiębiorstwo Remontowe Dąbrowa Górnicza Sp. z o.o.*

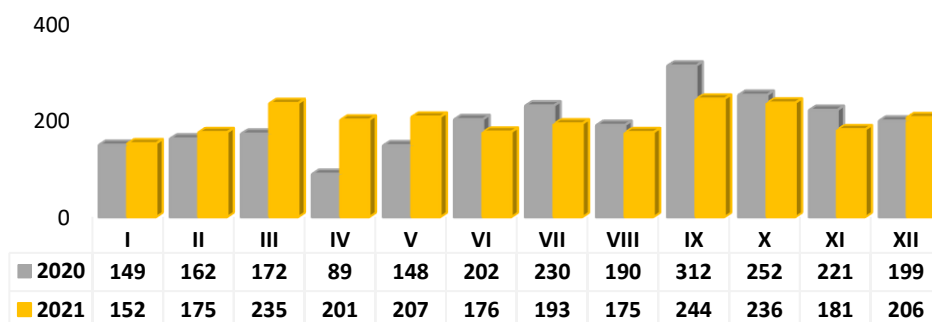
LICZBA OSÓB ZGŁOSZONYCH DO ZWOLNIENIA GRUPOWEGO W LATACH 2020 - 2021

Liczba osób wyłączonych z ewidencji bezrobotnych z powodu podjęcia pracy

Liczba osób wyłączonych z ewidencji z powodu podjęcia pracy w 2021 roku wyniosła 2 381, a więc wzrosła o 55 osób w stosunku do liczby osób odnotowanej w 2020 roku (2 326). Dane przedstawione na poniższym wykresie pokazują, że najwyższy odsetek wyrejestrowań z powodu podjęcia pracy odnotowano we IX oraz w X 2021 roku, a najmniejszy w I 2021 roku.

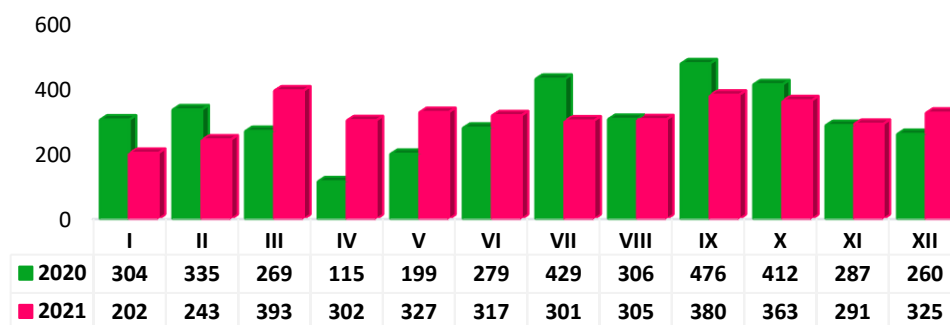
LICZBA OSÓB BEZROBOTNYCH WYŁĄCZONYCH Z EWIDENCJI Z POWODU PODJĘCIA PRACY

Liczba osób wyłączonych z ewidencji bezrobotnych ogółem

Analizie warto poddać również dane dotyczące liczby osób wyłączonych z ewidencji bezrobotnych ogółem (tj. bez względu na powód utraty statusu osoby bezrobotnej).

LICZBA OSÓB BEZROBOTNYCH OGÓŁEM WYŁĄCZONYCH Z EWIDENCJI W LATACH 2020 - 2021

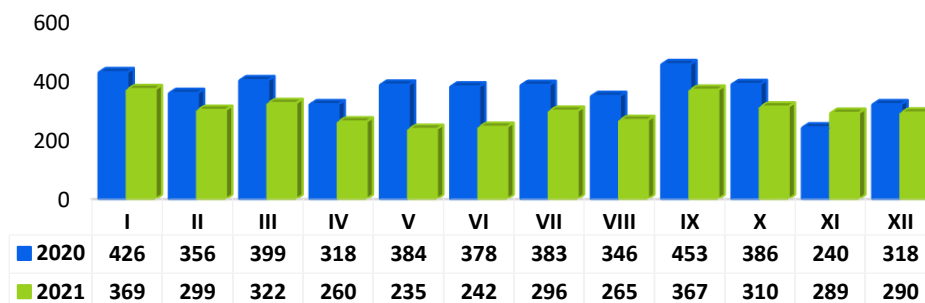
Jak wynika z powyższego wykresu, łącznie z ewidencji osób bezrobotnych wyłączono 3 749 osób. Oznacza to, że w stosunku do roku 2020 (3 671) w badanym obszarze odnotowano wzrost wyrejestrowań o 78 osób. Największą wartość odnotowano w III 2021 roku (393 osoby), a najmniejszą w I 2021 roku (202 osoby).

Liczba osób bezrobotnych rejestrujących się w latach 2020 - 2021

W 2021 roku w dąbrowskim urzędzie pracy zarejestrowano 3 544 osoby, tj. o 843 osoby mniej niż w roku wcześniejszym (4 387). Czynnikiem ten odzwierciedla zmiany na rynku pracy, które zaszły w 2021 roku. Sytuacja, którą można zaobserwować jasno wskazuje na to, że aktualnie mamy do czynienia z „rynkiem pracownika” i związanym z nim wzrostem zatrudnienia, co przekłada się także na spadek stopy bezrobocia rejestrowanego.

Podobnie jak w roku poprzednim w dalszym ciągu dużym zainteresowaniem wśród klientów cieszyła się usługa rejestracji on - line. W roku 2021 drogą elektroniczną zarejestrowało się 618 osób.

LICZBA OSÓB BEZROBOTNYCH ZAREJESTROWANYCH W LATACH 2020 - 2021

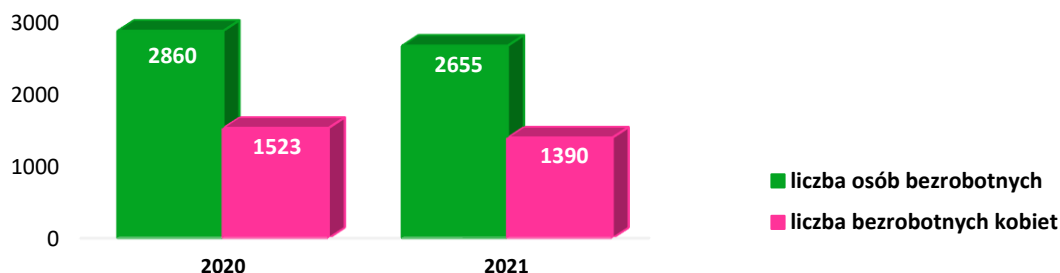
2.2. STRUKTURA DĄBROWSKIEGO BEZROBOCIA

Analizując sytuację na lokalnym rynku pracy, oprócz dynamiki bezrobocia należy również przeanalizować strukturę bezrobocia. Na obraz struktury bezrobocia składają się takie kategorie jak:

Bezrobocie kobiet

Na koniec 2021 roku liczba zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Dąbrowie Górniczej bezrobotnych kobiet wynosiła 1 390, co stanowi 52,35% ogółu bezrobotnych. W stosunku do 2020 roku (1 523) liczba ta spadła o 133. Wśród nich najliczniejszą grupę stanowiły kobiety długotrwale bezrobotne (804), posiadające co najmniej jedno dziecko do 6 r.ż. (429), kobiety w wieku do 30 r.ż. (281) oraz kobiety powyżej 50 r.ż. (262).

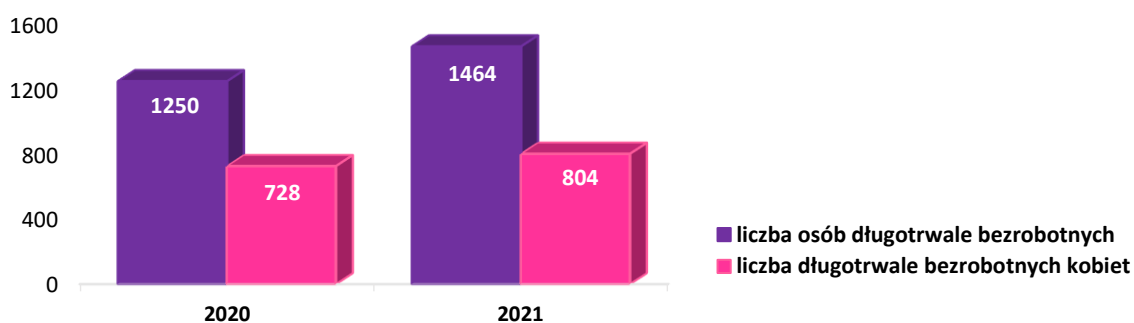
LICZBA ZAREJESTROWANYCH BEZROBOTNYCH I UDZIAŁ KOBIET W TEJ LICZBIE W LATACH 2020 - 2021 * STAN NA DZIEŃ 31 XII *

Wg stanu na 31 XII 2021 wśród kobiet zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Dąbrowie Górniczej przeważały kobiety w wieku 35 - 44 lata (468) oraz kobiety w wieku 25 - 34 lat (413). Kolejne miejsce zajęły kobiety w przedziale wiekowym 45 - 54 lata (261) oraz 55 - 59 lat (150). Najmniej liczną grupę stanowiły kobiety najmłodsze, a więc te w wieku 18 - 24 lata (98).

Omawiając strukturę długotrwałego bezrobocia kobiet na tle struktury długotrwałego bezrobocia ogółem należy zauważyć, że w roku 2021 udział procentowy kobiet bezrobotnych długotrwale zmniejszył się o 3,3 p.p. w stosunku do roku 2020 tj. z poziomu 58,24% (stan na XII 2020 roku) do poziomu 54,92% (stan na XII 2021 roku).

DŁUGOTRWAŁE BEZROBOCIE KOBIET NA TLE OGÓLNEJ STRUKTURY DŁUGOTRWAŁEGO BEZROBOCIA W LATACH 2020 - 2021

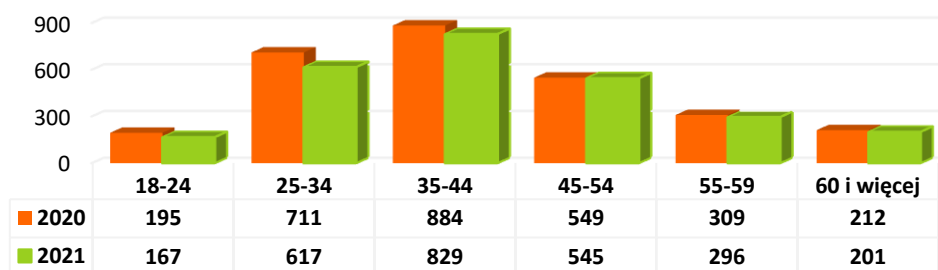

Analiza danych z końca XII 2021 roku pozwala zauważyć, że wśród bezrobotnych kobiet największą grupę stanowią kobiety pozostające bez pracy powyżej 24 miesięcy (372) oraz w przedziale 12 - 24 miesiące (338). W badanym obszarze najmniejszy odsetek stanowią kobiety pozostające bez pracy do 1 miesiąca (92). W stosunku do analogicznego okresu 2020 roku największy spadek liczby bezrobotnych kobiet nastąpił w grupie pozostających bez zatrudnienia w przedziale 12 - 24 miesiące (o 117 kobiet), natomiast najmniejszy w grupie kobiet pozostających bez pracy do 1 miesiąca (o 8 kobiet). W tej kategorii osób wzrost odnotowano jedynie wśród pozostających bez pracy w przedziale 6 - 12 miesięcy (o 25 kobiet) oraz w przedziale powyżej 24 miesięcy (o 84 kobiety).

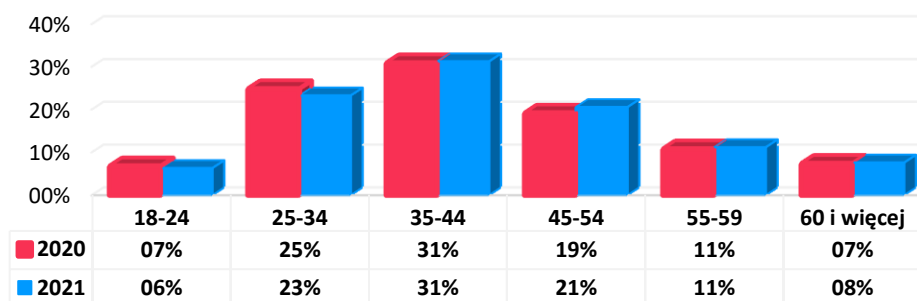
Wiek bezrobotnych

Wśród osób bezrobotnych zarejestrowanych w 2021 roku w dąbrowskim Urzędzie Pracy przeważają podobnie jak w roku poprzednim osoby w wieku 35 - 44 lata (31,22% ogółu bezrobotnych). W tym przedziale wiekowym odnotowano wzrost na poziomie 0,31 p.p. w stosunku do roku 2020. Drugą co do wielkości grupę stanowiły osoby w wieku 25 - 34 lata (23,24% ogółu bezrobotnych). Najmniejszy odsetek wśród osób bezrobotnych stanowiły osoby w wieku 18 - 24 lata (6,28% ogółu bezrobotnych). W stosunku do roku 2020 w roku 2021 nie odnotowano znaczącego napływu oraz odpływu osób bezrobotnych z żadnej grupy wiekowej.

STRUKTURA WIEKOWA OSÓB BEZROBOTNYCH W UJĘCIU LICZBOWYM W LATACH 2020 - 2021 * STAN NA DZIEŃ 31 XII *

STRUKTURA WIEKOWA OSÓB BEZROBOTNYCH W UJĘCIU PROCENTOWYM W LATACH 2020 - 2021 * STAN NA DZIEŃ 31 XII *

Wykształcenie

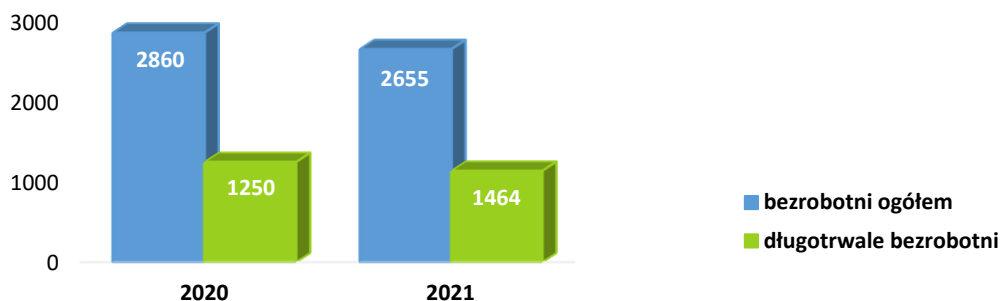
Struktura wykształcenia dąbrowskich bezrobotnych w XII 2021 roku była bardzo podobna jak w analogicznym okresie roku 2020. Wśród osób bezrobotnych najliczniejszą grupę stanowiły osoby, które posiadają wykształcenie policealne i średnie zawodowe (725) - 27,31% ogółu zarejestrowanych, a najmniejszą osoby z wykształceniem średnim ogólnokształcącym (287) - 10,80% ogółu bezrobotnych. Pozostałe grupy to osoby z wykształceniem wyższym (472) - 17,78% ogółu bezrobotnych, osoby z wykształceniem gimnazjalnym i niżej (579) - 21,81% ogółu bezrobotnych oraz osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym (592) - 22,29% ogółu bezrobotnych.

STRUKTURA WYKSZTAŁCENIA OSÓB BEZROBOTNYCH * STAN NA DZIEŃ 31 XII 2021 *				
Gimnazjalne i poniżej	Zasadnicze zawodowe	Średnie ogólnokształcące	Policealne i średnie zawodowe	Wyższe
21,81%	22,29%	10,81%	27,31%	17,78%

Długotrwałe pozostawanie bez pracy

W rejestrze osób bezrobotnych coraz częściej dominują osoby długotrwałe bezrobotne oraz te o ograniczonej mobilności (osoby powyżej 50 r.ż., osoby z niepełnosprawnościami, osoby posiadające co najmniej jedno dziecko do 6 r.ż.), których aktywizacja jest szczególnie trudna i wyraźnie rzadziej prowadzi do ostatecznego i pożądanego efektu końcowego, jakim jest podjęcie pracy. Na koniec 2021 roku liczba osób długotrwałe bezrobotnych wynosiła 1 464 (w tym 804 kobiety), tj. 55,14% ogółu bezrobotnych. Spadek liczby osób bezrobotnych ogółem nie przełożył się na spadek liczby osób długotrwałe bezrobotnych. Wręcz przeciwnie, w stosunku do danych odnotowanych w analogicznym okresie 2020 roku, w tej grupie osób odnotowano wzrost o 214 osób. Oznacza to, że na przestrzeni lat 2020 - 2021 udział osób długotrwałe bezrobotnych w stosunku do ogółu bezrobotnych wzrósł o 11,43 p.p.

DŁUGOTRWALE BEZROBOTNI NA TLE BEZROBOTNYCH OGÓŁEM W LATACH 2020 - 2021
* STAN NA DZIEŃ 31 XII *

Podobne zjawisko można zaobserwować w przypadku osób bezrobotnych chronicznie, czyli osób zarejestrowanych nieprzerwanie powyżej 24 miesięcy. Na koniec 2021 roku grupa ta liczyła 632 osoby stanowiąc tym samym 23,80% ogółu bezrobotnych i 43,16% ogółu osób długotrwale bezrobotnych, a to oznacza, że nastąpił jej wzrost o 170 osób, tj. o 7,65 p.p. ogółu bezrobotnych i 18,48 p.p. ogółu osób długotrwale bezrobotnych. Należy zauważyć, że bezrobocie chroniczne najczęściej wiąże się ze znacznym stopniem wykluczenia społecznego i marginalizacji. Problem bardziej skutecznego i całościowego aktywizowania osób długotrwale bezrobotnych oraz biernych zawodowo jest jednym z kluczowych wyzwań polskiego rynku pracy.

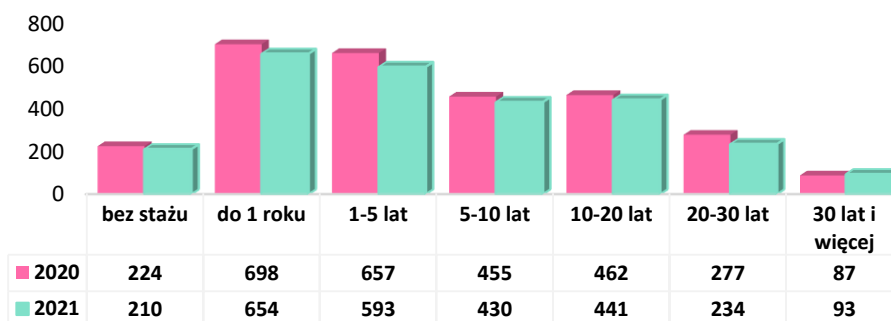
Wśród osób długotrwale bezrobotnych dominowały osoby z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym (382), zasadniczym zawodowym (364) oraz osoby z wykształceniem gimnazjalnym i niżej (319). Liczba osób długotrwale bezrobotnych posiadających wykształcenie wyższe wynosiła (242), a najmniejszą grupę osób stanowiły osoby posiadające wykształcenie średnie ogólnokształcące (157).

Na dzień 31 XII 2021 roku w rejestrze Powiatowego Urzędu Pracy w Dąbrowie Górniczej najmniejszą grupę osób długotrwale bezrobotnych stanowiły osoby w wieku 18 - 24 lata (56), tj. 3,82% omawianej grupy osób. Największą liczbę osób długotrwale bezrobotnych odnotowano w przedziale wiekowym 35 - 44 lata (459), tj. 31,35% ogółu osób badanej grupy.

Staż pracy

Analizując strukturę stażu pracy wśród osób bezrobotnych zarejestrowanych na koniec 2021 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Dąbrowie Górniczej należy zauważyć, że spadek procentowego udziału w ogóle bezrobotnych w stosunku do XII 2020 roku dotyczył osób bezrobotnych bez stażu pracy (z 8,53% do 7,91%), ze stażem 1 - 5 lat (z 22,98% do 22,34%) oraz osób ze stażem 20 - 30 lat (z 9,70% do 8,81%). Nieznaczny wzrost udziału procentowego osób bezrobotnych nastąpił w grupach osób ze stażem do 1 roku (z 24,40% do 24,63%), ze stażem 5 - 10 lat (z 15,20% do 16,20%), 10 - 20 lat (z 16,15% do 16,61%) oraz 30 lat i więcej (z 3,04% do 3,50%).

LICZBA OSÓB BEZROBOTNYCH WG STAŻU PRACY W LATACH 2020 - 2021
* STAN NA DZIEŃ 31 XII *

Osoby z niepełnosprawnościami

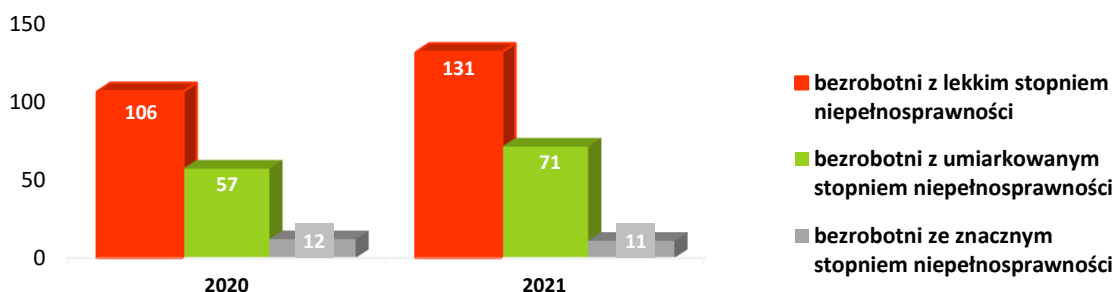
Grupą osób potrzebującą szczególnego wsparcia oraz odczuwającą największe trudności związane z pozyskaniem, wykonywaniem i utrzymaniem pracy są osoby z niepełnosprawnościami, dla których praca stanowi nie tylko źródło dochodów, ale również jest skutecznym sposobem rehabilitacji społeczno - zawodowej.

Na koniec 2021 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Dąbrowie Górniczej zarejestrowanych było 213 osób bezrobotnych z orzeczeniem o niepełnosprawności (w tym 82 kobiety), co

stanowiło 8,02% ogółu osób bezrobotnych. W analogicznym miesiącu roku poprzedniego, zarejestrowanych było 175 osób z niepełnosprawnościami, tj. 6,12% ogółu bezrobotnych.

W porównaniu z 2020 rokiem struktura wykształcenia osób z niepełnosprawnościami w 2021 roku była tożsama. Najliczniejszą grupę stanowiły osoby posiadające wykształcenie zasadnicze zawodowe (74) – 34,74% ogółu osób bezrobotnych z niepełnosprawnościami. Następnymi grupami wg liczebności były osoby posiadające wykształcenie policealne i średnie zawodowe (57) – 26,76% ogółu osób z niepełnosprawnościami, osoby z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej (52) – 24,41% ogółu osób z niepełnosprawnościami oraz osoby z wykształceniem wyższym (18) – 8,45% ogółu osób z niepełnosprawnościami. Najmniejszy odsetek stanowiły osoby z wykształceniem średnim ogólnokształcącym (12) – 5,64% ogółu osób z niepełnosprawnościami, które posiadały status osoby bezrobotnej.

**LICZBA OSÓB BEZROBOTNYCH Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI ZAREJESTROWANYCH W PUP
Z UWZGLĘDNIENIEM STOPNIA NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI W LATACH 2020 - 2021**

2.3. DZIAŁANIA DĄBROWSKIEGO URZĘDU PRACY NA RZECZ ZWIĘKSZANIA AKTYWNOŚCI ZAWODOWEJ

Pośrednictwo pracy

Pośrednictwo pracy polega na udzielaniu pomocy bezrobotnym i osobom poszukującym pracy w uzyskaniu odpowiedniego zatrudnienia oraz pracodawcom w pozyskaniu pracowników o poszukiwanych kwalifikacjach zawodowych. Jest to podstawowa usługa rynku pracy.

Aby usługa ta była skuteczna, potrzeby w zakresie aktywizacji zawodowej uzgadnia się z osobą zarejestrowaną w Indywidualnym Planie Działania. W 2021 roku przygotowano 2 916 Indywidualnych Planów Działania, w tym 85 dla osób zarejestrowanych jako poszukujące pracy.

Usługą pośrednictwa pracy w 2021 roku objęto 1 565 osób bezrobotnych, w ramach której wydano łącznie 605 skierowań do pracy, w tym 326 skierowań na staż. Udzielono również 480 osobom indywidualnej informacji zawodowej.

Pracodawcy zgłaszają oferty pracy bezpośrednio przez stronę internetową dąbrowskiego Urzędu Pracy, telefonicznie, a także mailowo. Wszystkie są zamieszczane w Centralnej Bazie Ofert Pracy (www.oferty.praca.gov.pl). W poczekalni Urzędu dostępne są ekrany, na których jest wyświetlana baza ofert pracy. Przeglądanie ofert wyświetlanych na ekranach możliwe jest także z poziomu strony www Urzędu. Informacje nt. aktualnych ofert pracy udzielane są także telefonicznie oraz mailowo.

Poradnictwo zawodowe

Poradnictwo zawodowe realizowane przez Powiatowy Urząd Pracy w Dąbrowie Górniczej ma na celu udzielanie pomocy osobom bezrobotnym i poszukującym pracy w dokonaniu trafnej oceny indywidualnych szans podjęcia zatrudnienia i optymalnego wyboru kierunku rozwoju oraz kariery zawodowej.

Usługa poradnictwa zawodowego to również informacja zawodowa i grupowa dla osób bezrobotnych i poszukujących pracy o podstawowych usługach rynku pracy, zawodach, a także

możliwościach uzyskania kwalifikacji zawodowych, oczekiwaniach pracodawców w zakresie kwalifikacji zawodowych wymaganych od kandydatów do pracy, możliwościach rozpoczęcia własnej działalności gospodarczej i ogólnej sytuacji na lokalnym rynku pracy.

W 2021 roku usługą poradnictwa zawodowego, głównie w formie indywidualnej i grupowej objęto 766 osób bezrobotnych, w tym 284 osoby długotrwale bezrobotne, 298 osób do 30 roku życia, 136 osób powyżej 50 roku życia.

2.4. AKTYWNE FORMY PRZECIWDZIAŁANIA BEZROBOCIU

Oprócz oferowania osobom bezrobotnym propozycji zatrudnienia oraz udzielania wsparcia w postaci poradnictwa zawodowego, Powiatowy Urząd Pracy w Dąbrowie Górniczej kładzie szczególny nacisk na inicjowanie i organizowanie aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu.

Poniższa tabela przedstawia zestawienie danych dotyczących liczby osób bezrobotnych objętych w latach 2020 - 2021 formami pomocy, które cieszyły się największym zainteresowaniem.

AKTYWNE FORMY PRZECIWDZIAŁANIA BEZROBOCIU REALIZOWANE PRZEZ POWIATOWY URZĄD PRACY W DĄBROWIE GÓRNICZEJ			
	2020	2021	Różnica
Dofinansowanie kosztów podjęcia działalności gospodarczej	74	105	+31
Doposażenie stanowiska pracy	2	24	+22
Prace interwencyjne	77	81	+4
Prace społecznie użyteczne	34	43	+9
Staże	295	290	-5
Szkolenia	83	100	+17
łącznie osób:	565	643	

Ponadto warto wspomnieć o efektywności zatrudnieniowej trzech wiodących aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu, tj. staży, dofinansowania kosztów podjęcia działalności gospodarczej oraz szkoleń. W 2021 roku efektywność zatrudnieniowa staży wynosiła 74,4%, dofinansowania kosztów podjęcia działalności 92,2%, a szkoleń 52,90%.

3. NISKI WSKAŹNIK AKTYWNOŚCI ZAWODOWEJ I INNE WYZWANIA ZWIĄZANE Z TRANSFORMACJĄ REGIONU W POLITYCE LOKALNEGO RYNKU PRACY

Trwające od lat procesy restrukturyzacyjne nie zmieniły znacząco dotychczasowej struktury gospodarki, która wciąż charakteryzuje się znacznym udziałem sektora wydobywczego oraz wysokim uzależnieniem lokalnych rynków pracy od przemysłów tradycyjnych. Przemysłowe dziedzictwo przyczynia się do obniżającej się konkurencyjności struktury gospodarczej regionu, przejawiającej się w spadku udziału w krajowym PKB (z 13,7% w 2004 roku do 12,3% w 2018 roku) oraz zmniejszającym się udziale w krajowej produkcji sprzedanej przemysłu.

Umiędzynarodowienie gospodarki jest wciąż na niskim poziomie ze względu na niewystarczającą innowacyjność przedsiębiorstw. Struktura rodzajowa handlu międzynarodowego potwierdza znaczącą rolę przemysłu motoryzacyjnego (28,83% wartości eksportu I - IX 2020 roku) oraz hutnictwa i przemysłu metalurgicznego (6,48% wartości eksportu I - IX 2020 roku).

Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w woj. śląskim w 2019 roku wyniosło 793,3 tys. osób (12,4% przeciętnej liczby zatrudnionych w kraju), co plasowało region na 2 miejscu w kraju, przy czym równocześnie zaobserwowano nadal wysoki udział pracujących w przemyśle (w 2019 roku udział wyniósł 38,3% i był wyższy od wyniku dla całego kraju o 6,2 p.p.).

Skutki działań podejmowanych w procesie sprawiedliwej transformacji regionu będą odczuwalne przede wszystkim w sektorze wydobywczym (sektor schyłkowy), w którym zachodzące zmiany spowodują redukcje zatrudnienia na poziomie 12,3 tys. osób do 2030 roku oraz 48,7 tys. osób do 2050 roku. Skutkom procesu transformacji podlegać będą także sektory przemysłu charakteryzujące się wysoką emisyjnością i energochłonnością procesów produkcyjnych, takich jak energetyczny, hutniczy, chemiczny, mineralny, maszynowy, środków transportu.

Ponadto znaczącym problemem regionalnego rynku pracy jest niska aktywność zawodowa mieszkańców, w tym wśród kobiet (w 2019 roku liczba biernych zawodowo w regionie wyniosła 1 707 tys. osób, co stanowiło drugą pozycję po woj. mazowieckim - 1 726 tys. osób) oraz duże zróżnicowanie terytorialne bezrobocia. Na kształt rynku pracy ma wpływ także ujemne saldo migracji oraz związane z tym silne procesy depopulacyjne i starzenia się społeczeństwa. Odpływ kapitału ludzkiego zwłaszcza osób mobilnych (wiekowo i kompetencyjnie) oraz kapitału intelektualnego, w postaci innowacyjnych start - upów, inwestorów i koncepcji biznesowych do innych regionów i krajów, jest zjawiskiem obserwowanym od dłuższego czasu. Szczególnie ważne w tym kontekście będzie dopasowanie prowadzonej polityki społecznej do potrzeb wszystkich mieszkańców obszaru transformacji, skutkujące zwiększeniem aktywności społecznej i zawodowej w regionie. W nadchodzących latach znacznie ograniczony zostanie popyt na siłę roboczą wykonującą proste, powtarzalne prace, a na znaczeniu bardzo zyskają zawody wymagające wyższych, bardziej specjalistycznych umiejętności i charakteryzujące się wysokim stopniem kreatywności. Bezpośrednio rzutuje to na przygotowanie młodych osób do podjęcia pracy, w tym przede wszystkim na kształcenie zawodowe, które będzie wymagało ściślejszego powiązania edukacji z wymogami nowej gospodarki. Istotna będzie w tym zakresie współpraca placówek edukacyjnych z pracodawcami oraz ciągły proces monitorowania zapotrzebowania na nowe zawody. Skuteczność procesu przekształcania zawodowego i kształcenia nowych kadr w kontekście nasilających się procesów migracyjnych pozwoli na zatrzymanie w regionie wykwalifikowanej kadry, która znajdzie zatrudnienie w nowych, rozwijanych branżach.³

³ *Fundusze Europejskie dla Śląskiego 2021 - 2027, Terytorialny Plan Sprawiedliwej Transformacji Województwa Śląskiego 2030 (1.0).*

4. ANALIZA SWOT DĄBROWSKIEGO RYNKU PRACY

Słabe i mocne strony, szanse i zagrożenia na dąbrowskim rynku pracy:

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ol style="list-style-type: none"> 1. Potencjał terenów inwestycyjnych i związane z nim nowe miejsca pracy. 2. Położenie (lokalizacja) miasta. 3. Gospodarka w mieście silnie powiązana z gospodarką w województwie (motoryzacja, logistyka, przemysł metalowy, przemysł szkła). 4. Efektywne wykorzystywanie środków zewnętrznych. 5. Zróżnicowane, liczne aktywne formy wsparcia oferowane przez PUP. 6. Skuteczna działalność PUP w zakresie aktywizacji osób bezrobotnych. 7. Zespół wykwalifikowanych pracowników PUP posiadających wieloletnie doświadczenie w realizacji usług i instrumentów rynku pracy. 8. Silna działalność instytucji otoczenia biznesu na rzecz wsparcia i rozwoju przedsiębiorczości, w tym działania podejmowane w ramach Dąbrowskiego Inkubatora Przedsiębiorczości. 9. Różnorodna współpraca podmiotów gospodarczych ze szkołami branżowymi i technicznymi. 10. Niewielka skala zwolnień planowanych przez lokalnych pracodawców. 11. Budowanie akademickiej tradycji w mieście poprzez wielowymiarową działalność uczelni wyższych i poszerzanie oferty kształcenia. 12. Zwiększająca się liczba studentów obcokrajowców studiujących w mieście. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Niekorzystny spadkowy trend demograficzny. 2. Ujemne saldo migracji. 3. Brak specjalistów na rynku pracy. 4. Brak atrakcyjnej oferty dla młodych ludzi, aby stać się lub pozostać mieszkańcem Dąbrowy Górniczej. 5. Niewystarczająca liczba inicjatyw w zakresie ekonomii społecznej i zakładów pracy chronionej. 6. Słaba korelacja między publicznym transportem zbiorowym, a przemieszczaniem się między miejscami zamieszkania i pracy. 7. Deficyt mobilności - niska mobilność zawodowa. 8. Niedopasowanie kwalifikacji osób poszukujących pracy w stosunku do oczekiwań pracodawców. 9. Niekorzystna struktura osób zarejestrowanych w PUP - dominacja osób długotrwale bezrobotnych i najbardziej oddalonych od rynku pracy. 10. Niewielka skala współpracy lokalnych przedsiębiorców z PUP.

SZANSE	ZAGROŻENIA
<ol style="list-style-type: none"> 1. Publiczne instrumenty wsparcia na rzecz podniesienia kwalifikacji osób na rynku pracy. 2. Zwiększająca się liczba cudzoziemców uzupełniających zasoby lokalnego rynku pracy. 3. Poszukiwanie przez mieszkańców innych gmin atrakcyjnego miejsca do zamieszkania w mieście o bogatej ofercie pracy i wysokiej jakości życia. 4. Dalszy rozwój strefy ekonomicznej w mieście. 5. Przynależność miasta do Górnośląsko - Zagłębiowskiej Metropolii. 6. Publiczne instrumenty wsparcia na rzecz wzrostu konkurencyjności przedsiębiorstw, w tym w zakresie zielonej i cyfrowej transformacji. 7. Wsparcie sektora ekonomii społecznej. 8. Perspektywa finansowa 2021 - 2027. 9. Uporządkowanie i optymalizacja sieci drogowej i transportowej. 10. Wzmocnienie systemu kształcenia zawodowego i branżowego, w tym kształcenia dualnego. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Długotrwałość bezrobocia prowadząca do wykluczenia społecznego, dziedziczenie bezrobocia. 2. Rosnące koszty pracy i prowadzenia działalności gospodarczej. 3. Pogłębiający się spadek zasobów siły roboczej w wyniku starzenia się populacji i postępującej migracji, w szczególności młodzieży. 4. Małe zainteresowanie młodzieży kształceniem w szkołach zawodowych i branżowych. 5. Niedopasowanie strukturalne między kompetencjami uzyskanymi w szkołach lub uczelniach, a popytem na pracę. 6. Niekorzystne warunki zatrudnienia w sektorze społecznym. 7. Zaniechanie zmian systemowych w obszarze rynku pracy. 8. Wycofanie się głównych inwestorów branży hutniczej z działalności w mieście. 9. Brak warunków do przeprowadzenia zielonej i cyfrowej transformacji w małych i średnich przedsiębiorstwach. 10. Skutki COVID - 19 i konfliktu zbrojnego na Ukrainie, zmiany geopolityczne powodujące załamania łańcuchów dostaw strategicznych surowców, półproduktów i produktów z innych kontynentów do Europy. 11. Globalna recesja gospodarcza, protekcjonizm. 12. Negatywne konsekwencje szoku inflacyjnego i kryzysu na rynku surowców energetycznych.

5. CELE, DZIAŁANIA, WSKAŹNIKI I ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

CEL GŁÓWNY:

ZWIĘKSZENIE AKTYWNOŚCI ZAWODOWEJ I ZATRUDNIALNOŚCI MIESZKAŃCÓW DĄBROWY GÓRNICZEJ

Cel główny wpisuje się w następujące cele strategiczne *Strategii Rozwoju Miasta: Dąbrowa Górnicza 2030*:

Cel strategiczny 1. *Miasto, w którym każda osoba ma możliwość uczestniczenia w życiu społecznym i zawodowym oraz ma łatwy dostęp do usług publicznych.*

Cel strategiczny 2. *Silna, dynamicznie rozwijająca się gospodarka odporna na wstrząsy koniunkturalne.*

Cel strategiczny 3. *Miasto, w którym procesy transformacji i zrównoważonego rozwoju wspierane są technologiami, dialogiem i współpracą.*

CELE SZCZEGÓŁOWE:

1. MIESZKAŃCY DĄBROWY GÓRNICZEJ AKTYWNI ZAWODOWO (cel strategiczny 1.7 *Strategii Rozwoju Miasta: Dąbrowa Górnicza 2030*)

Kierunek działania 1.1

Aktywizacja zawodowa dla wszystkich osób poszukujących pracy - w szczególności dla grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy, jak również dla osób biernych zawodowo

Kierunek działania 1.2

Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości wśród osób bezrobotnych i biernych zawodowo

Kierunek działania 1.3

Wspieranie pracodawców i przedsiębiorców w reakcji na problemy rynku pracy

2. KOMPETENTNE I DOBRZE WYKWALIFIKOWANE KADRY DLA GOSPODARKI
(cel strategiczny 2.6 *Strategii Rozwoju Miasta: Dąbrowa Górnicza 2030*)

Kierunek działania 2.1

Podnoszenie kwalifikacji i kompetencji mieszkańców Dąbrowy Górniczej

3. SPRAWNA I DOSTĘPNA ADMINISTRACJA
(cel strategiczny 3.4 *Strategii Rozwoju Miasta: Dąbrowa Górnicza 2030*)

Kierunek działania 3.1

Zapewnienie wysokiej jakości usług publicznych zorientowanych na klienta, w tym standaryzacja i cyfryzacja usług

Wskaźniki strategiczne:⁴

1. Stopa bezrobocia w mieście / Stopa bezrobocia dla województwa śląskiego / Stopa bezrobocia w mieście w stosunku do stopy dla województwa (dane XII danego roku) - minimum utrzymanie, wskazany spadek w stosunku do 2021 roku. Raport otwarcia (2021) - województwo śląskie: 4,2%, Dąbrowa Górnicza 4,8%, stopa bezrobocia w mieście w stosunku do stopy dla województwa 114,28%.
2. Bezrobotni zarejestrowani ogółem, w tym powyżej 50 roku życia (dane XII danego roku) – spadek liczby bezrobotnych, w tym bezrobotnych powyżej 50 roku życia w stosunku do 2021 roku. Raport otwarcia (2021) - 2 655 bezrobotnych ogółem, 744 bezrobotnych powyżej 50 roku życia.
3. Udział bezrobotnych zarejestrowanych poniżej 30 roku życia w liczbie bezrobotnych ogółem w % (dane XII danego roku) - spadek udziału bezrobotnych poniżej 30 roku życia w liczbie ogólnej bezrobotnych w stosunku do 2021 roku. Raport otwarcia (2021) - 16,30% wg stanu na 31 XII 2021 roku).

⁴ Wskaźniki strategiczne to wskaźniki, które mierzą zmianę w obszarach kluczowych związanych z rynkiem pracy i aktywizacją zawodową na poziomie *Strategii Rozwoju Miasta: Dąbrowa Górnicza 2030*.

4. Liczba osób dorosłych objętych kształceniem ustawicznym przez PUP - wzrost (średnia z lat 2023-2027 w stosunku do średniej z lat 2017-2021). Raport otwarcia (2021) - 315,4 (średnia z lat 2017 - 2021).

Wskaźniki wspólne dla kierunków działania:

1. Wskaźnik efektywności zatrudnieniowej podstawowych form wsparcia.⁵
2. Wskaźnik efektywności kosztowej podstawowych form wsparcia.

Cel szczegółowy 1 MIESZKAŃCY DĄBROWY GÓRNICZEJ AKTYWNI ZAWODOWO	
Kierunek działania 1.1 Aktywizacja zawodowa dla wszystkich osób poszukujących pracy - w szczególności dla grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy, jak również dla osób biernych zawodowo	
DZIAŁANIA	WSKAŹNIKI Porównanie rok do roku z określeniem trendu wzrostu/spadku badanego wskaźnika
1. Diagnozowanie indywidualnej sytuacji zawodowej osób bezrobotnych i poszukujących pracy.	1. Liczba klientów zarejestrowanych w PUP, dla których ustalono sytuację, potrzeby i możliwości wejścia lub powrotu na rynek pracy.
2. Realizacja efektywnego pośrednictwa pracy.	1. Liczba osób bezrobotnych objętych pośrednictwem pracy, w tym osób długotrwale bezrobotnych, do 30 roku życia, powyżej 50 roku życia, z niepełnosprawnościami.
	2. Efektywność pośrednictwa pracy.
3. Prowadzenie poradnictwa zawodowego.	1. Liczba osób bezrobotnych objętych poradnictwem zawodowym, w tym osób długotrwale bezrobotnych, do 30 roku życia, powyżej 50 roku życia, z niepełnosprawnościami.

⁵ Minister właściwy ds. pracy publikuje corocznie na stronie internetowej urzędu obsługującego ministra katalog podstawowych form aktywizacji zawodowej, rozumianych jako usługi i instrumenty rynku pracy finansowane ze środków Funduszu Pracy, dla których w danym roku będą określone wskaźniki efektywności zatrudnieniowej i kosztowej (art. 4 ust. 1¹ pkt 1 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy).

4. Realizacja aktywnych form pomocy.	1. Liczba osób bezrobotnych objętych pracami interwencyjnymi, w tym osób długotrwale bezrobotnych, do 30 roku życia, powyżej 50 roku życia, z niepełnosprawnościami.
	2. Efektywność zatrudnieniowa prac interwencyjnych.
	3. Liczba osób bezrobotnych objętych stażami (z uwzględnieniem bonów stażowych), w tym osób długotrwale bezrobotnych, do 30 roku życia, powyżej 50 roku życia, z niepełnosprawnościami.
	4. Efektywność zatrudnieniowa staży.
	5. Liczba osób bezrobotnych zatrudnionych w ramach refundacji kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy, w tym osób długotrwale bezrobotnych, do 30 roku życia, powyżej 50 roku życia, z niepełnosprawnościami.
	6. Liczba osób bezrobotnych objętych pracami społecznie użytecznymi, w tym osób długotrwale bezrobotnych, do 30 roku życia, powyżej 50 roku życia, z niepełnosprawnościami.
	7. Liczba osób bezrobotnych, które skorzystały z bonu na zasiedlenie.
5. Udzielanie wsparcia adresowanego do osób bezrobotnych w ramach projektów współfinansowanych ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego.	1. Liczba osób bezrobotnych, które zostały objęte wsparciem w ramach projektów współfinansowanych ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego, w tym osób długotrwale bezrobotnych, do 30 roku życia, powyżej 50 roku życia, z niepełnosprawnościami.
6. Wsparcie cudzoziemców w integracji z lokalnym rynkiem pracy.	1. Liczba powiadomień o zatrudnieniu cudzoziemca.
	2. Liczba cudzoziemców objętych formami pomocy.

Realizator:

Powiatowy Urząd Pracy w Dąbrowie Górniczej.

Partnerzy, instytucje wspierające:

OHP; Wojewódzki Urząd Pracy w Katowicach; pracodawcy; Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej; agencje zatrudnienia.

Cel szczegółowy 1
MIESZKAŃCY DĄBROWY GÓRNICZEJ AKTYWNI ZAWODOWO

Kierunek działania 1.2

Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości wśród osób bezrobotnych i biernych zawodowo

DZIAŁANIA	WSKAŹNIKI Porównanie rok do roku z określeniem trendu wzrostu/spadku badanego wskaźnika
1. Wspieranie oraz promocja przedsiębiorczości i samozatrudnienia m.in. poprzez przyznawanie dofinansowania kosztów podjęcia działalności gospodarczej z uwzględnieniem dofinansowania na założenie lub przystąpienie do spółdzielni socjalnej.	<p>1. Liczba osób bezrobotnych, które otrzymały dofinansowanie kosztów podjęcia działalności gospodarczej, w tym osób długotrwale bezrobotnych, do 30 roku życia, powyżej 50 roku życia, z niepełnosprawnościami.</p> <p>2. Liczba osób bezrobotnych, którym przyznano dofinansowanie na założenie lub przystąpienie do spółdzielni socjalnej.</p>
2. Promocja i wspieranie samozatrudnienia poprzez realizację projektów współfinansowanych ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego.	1. Liczba osób bezrobotnych w tym osób długotrwale bezrobotnych, do 30 roku życia, powyżej 50 roku życia, z niepełnosprawnościami, które otrzymały dofinansowanie kosztów podjęcia działalności gospodarczej ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego.

Realizator:

Powiatowy Urząd Pracy w Dąbrowie Górniczej.

Partnerzy, instytucje wspierające:

Dąbrowski Inkubator Przedsiębiorczości; Wydział Rozwoju, Przedsiębiorczości i Obsługi Inwestorów; Zagłębiowska Izba Gospodarcza; Agencja Rozwoju Lokalnego S.A.; Wydział Organizacji Pozarządowych i Aktywności Obywatelskiej; organizacje pozarządowe; Ośrodki Wspierania Ekonomii Społecznej; Wojewódzki Urząd Pracy w Katowicach.

Cel szczegółowy 1
MIESZKAŃCY DĄBROWY GÓRNICZEJ AKTYWNI ZAWODOWO

Kierunek działania 1.3
Wspieranie pracodawców i przedsiębiorców w reakcji na problemy rynku pracy

DZIAŁANIA	WSKAŹNIKI Porównanie rok do roku z określeniem trendu wzrostu/spadku badanego wskaźnika
1. Wspieranie pracodawców w poszukiwaniu pracowników o odpowiednich kwalifikacjach.	1. Liczba zrealizowanych ofert pracy zgłoszonych przez pracodawców.
2. Refundowanie kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowisk pracy.	1. Liczba miejsc pracy utworzonych w ramach refundacji kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowisk pracy.
3. Dofinansowanie części kosztów zatrudnienia w ramach prac interwencyjnych.	1. Liczba miejsc pracy dofinansowanych w ramach prac interwencyjnych.

Realizator:

Powiatowy Urząd Pracy w Dąbrowie Górniczej.

Partnerzy, instytucje wspierające:

Pracodawcy; podmioty prowadzące działalność gospodarczą; Wydział Rozwoju, Przedsiębiorczości i Obsługi Inwestorów; Dąbrowski Inkubator Przedsiębiorczości; Zagłębiowska Izba Gospodarcza; Agencja Rozwoju Lokalnego S.A.

Cel szczegółowy 2

KOMPETENTNE I DOBRZE WYKWALIFIKOWANE KADRY DLA GOSPODARKI

Kierunek działania 2.1

Podnoszenie kwalifikacji i kompetencji mieszkańców Dąbrowy Górniczej

DZIAŁANIA	WSKAŹNIKI Porównanie rok do roku z określeniem trendu wzrostu/spadku badanego wskaźnika
1. Organizowanie szkoleń w celu podnoszenia kompetencji i kwalifikacji zawodowych.	1. Liczba osób bezrobotnych, w tym osób długotrwale bezrobotnych, do 30 roku życia, powyżej 50 roku życia, z niepełnosprawnościami, które rozpoczęły szkolenie.
	2. Efektywność zatrudnieniowa szkoleń.
	3. Liczba osób bezrobotnych, w tym osób długotrwale bezrobotnych, z niepełnosprawnościami, które rozpoczęły szkolenie w ramach bonu szkoleniowego.
	4. Efektywność zatrudnieniowa bonów szkoleniowych.
2. Rozwój kształcenia ustawicznego osób dorosłych.	1. Liczba osób, które zostały objęte kształceniem ustawicznym dzięki wsparciu Krajowego Funduszu Szkoleniowego.
	2. Liczba zawartych umów finansowanych ze środków Krajowego Funduszu Szkoleniowego.

Realizator:

Powiatowy Urząd Pracy w Dąbrowie Górniczej.

Partnerzy, instytucje wspierające:

Instytucje szkoleniowe; pracodawcy; Wojewódzki Urząd Pracy w Katowicach; Rada Rynku Pracy; Minister właściwy do spraw pracy.

Cel szczegółowy 3
SPRAWNA I DOSTĘPNA ADMINISTRACJA

Kierunek działania 3.1

Zapewnienie wysokiej jakości usług publicznych zorientowanych na klienta, w tym standaryzacja i cyfryzacja usług

DZIAŁANIA	WSKAŹNIKI Porównanie rok do roku z określeniem trendu wzrostu/spadku badanego obszaru
1. Rozwój potencjału kadrowego i instytucjonalnego Powiatowego Urzędu Pracy w Dąbrowie Górniczej.	1. Liczba pracowników, którzy zostali objęci szkoleniami podnoszącymi kompetencje lub kwalifikacje zawodowe.
	2. Liczba zrealizowanych szkoleń dla pracowników PUP.
	3. Liczba przedsięwzięć, w których czynny udział wzięli pracownicy PUP.
2. Standaryzacja i cyfryzacja usług świadczonych przez PUP.	1. Standaryzacja, cyfryzacja i upraszczanie dostępu do usług PUP - wskaźnik opisowy.

Realizator:

Powiatowy Urząd Pracy w Dąbrowie Górniczej.

Partnerzy, instytucje wspierające:

Instytucje szkoleniowe; Minister właściwy ds. rozwoju i funduszy; Minister właściwy ds. pracy; Wojewódzki Urząd Pracy w Katowicach; Wojewoda Śląski.

Źródła finansowania działań ujętych w programie

Działania ujęte w programie będą finansowane z następujących źródeł:

1. Fundusz Pracy,
2. Europejski Fundusz Społeczny (EFS),
3. Krajowy Fundusz Szkoleniowy (KFS),
4. Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON),
5. Inne dostępne źródła finansowania.

6. MONITORING REALIZACJI PROGRAMU

Monitoring niniejszego Programu w zakresie działań wdrażanych przez Powiatowy Urząd Pracy w Dąbrowie Górniczej prowadzony będzie na bieżąco zgodnie z obowiązującymi w Urzędzie Pracy standardami monitorowania realizowanych form wsparcia. Sprawozdawczość z Programu będzie miała formę sprawozdań rocznych. Zakres pozyskiwanych w ramach sprawozdań danych oraz sposób ich agregowania i prezentacji zostanie dostosowany do zaplanowanego w Programie układu wskaźników strategicznych, wspólnych oraz działań.